

Evenimentul Zilei – 20 mai 2010

Monica Lovinescu, simbolul civismului anticomunist

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului lansează Conferințele „Monica Lovinescu”, o serie de întâlniri săptămânale care omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic.

Considerând comunismul un proiect total, care nu admite excepții și derogări, care colonizează fiecare domeniu al cotidianului, spațiul public și spațiul privat deopotrivă, spațiul ideilor și, prin el, pe cel al imaginarului colectiv, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) lansează, începând din 2 iunie, o serie de dezbateri săptămânale menite să cartografieze specificul societății comuniste din România pentru o mai bună înțelegere a trecutului și, prin aceasta, pentru o mai bună gestionare a prezentului.

Un prim demers este analiza felului în care s-a reflectat ideologia comunistă în diverse segmente ale concretului, de la arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filosofie, sociologie sau regimul concentraționar, până la călătorii, exil sau politica minorităților.

Proiectul, derulat sub numele Conferințele „Monica Lovinescu”, omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o, vreme de decenii, Monica Lovinescu și Virgil Ierunca.

Conferințele, susținute de personalități ale lumii academice românești și de tineri cercetători din domenii aplicabile studiului comunismului, își propun să asigure un cadru de dezbateră a conceptelor care definesc cultura și civilizația în perioada comunistă și vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București.

„Proiectul Conferințele „Monica Lovinescu” intenționează să deschidă, pentru un public larg, o perspectivă asupra istoriei recente a României, având ca numitor comun perioada comunistă, care și-a pus amprenta de neșters asupra societății de tranziție.

Înțelegerea trecutului facilitează o gestiune eficientă a prezentului și o proiectare pe coordonatele normalității a viitorului”, spune Angelo Mitchievici, director departament „Ideologie și cultură” în cadrul IICCMER.

Despre consecințele ideologizării literaturii

Un punct de start în cercetare este literatura română, în măsura în care schimbările de aici reflectă mutațiile suferite de societate și se însuși ființa umană sub puterea de înrăurire a factorului politico-ideologic.

„Se cuvine, deci, să ne întoarcem mereu la ceea ce s-a întâmplat în anii terorismului comunist, pentru a vedea evoluția literaturii române de după 1953 și, mai ales, de după 1964 - ca pe o îndepărtare lentă de momentul dezastrului, ca pe un fel de fugă spre orice” - își anunță Eugen

Negrici, profesor la Universitatea București, liniile directoare ale dezbaterii „consecințele ideologizării totale a literaturii române în anii fundamentalismului comunist”, care va da startul proiectului pe 2 iunie, de la ora 17.30.

Ruxandra Cesereanu, profesor la Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj, va continua vineri, 11 iunie, de la ora 17.30, dezbaterea, punând în discuție etica memoriei, în perspectiva trecutului comunist și în contextul în care puterile politice succedate la conducerea României în postcomunism par să fi propus mai degrabă o tombolă a memoriei decât o recuperare justă a acesteia.

Demers necesar, spune ea, după 20 de ani de exemplificări din fenomenul „Piața Universității 1990”, efectul Dosariadei sau Devirusarea României.

Omul Nou și religia seculară

Vladimir Tismăneanu, președintele Consiliului Stiintific al ICCMER, va vorbi miercuri, 16 iunie, de la ora 17.30, despre comunismul văzut ca o „religie seculară”, definit ca doctrină economică, morală, socială și culturală radicală, fundamentată pe principiul realizării unor idealuri transformiste, totalizante.

„Comunismul a generat un proiect politic și social nou, axat pe ideea purificării comunităților care au fost victimele spectrului ideologiei sale. Stația terminus a comunismului o constituia crearea unei civilizații specifice a cărei unitate de măsura antropologică o reprezenta Omul Nou. Iar existența individului avea sens numai atât timp cât contribuia la realizarea utopiei sociale”, anunță Tismăneanu direcții ale temei de discuție.

Ioana Both, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj va aduce în atenția auditoriului, marți, 22 iunie, tot de la ora 17.30, câteva povești din trecutul recent. Istoricul literar, spune Ioana Both, se confruntă cu un număr enorm de anecdote spunând povești despre felul în care cultura alternativă trebuia să relaționeze cu cea oficială în anii comunismului.

Dar anecdotele, adaugă ea, subminează orice intenție a istoricului literar de a scrie „marea narațiune a rezistenței noastre prin cultură în perioada comunistă”.

„Înțelegerea trecutului facilitează o gestiune eficientă a prezentului și o proiectare pe coordonatele normalității a viitorului.”, ANGELO MITCHIEVICI, director departament „Ideologie și cultură” în cadrul ICCMER.

Diana Evantia Barca

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/monica-lovinescu-simbolul-propagandei-anticomuniste-895428.html>

Hotnews – 25 mai 2010

Conferintele Monica Lovinescu la Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc

Conferintele „Monica Lovinescu” din cadrul departamentului „Ideologie si Cultura” al noului institut, IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc) omagiaza tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu si Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi romanesti neinregimentate si neingenunchiate.

Conferintele vor fi organizate saptamanal, cateva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, Bucuresti. Conferintele vor fi tinute de catre personalitati ale lumii academice romanesti si tineri cercetatori din domenii diverse aplicate in studiul comunismului ca regim totalitar. Ele asigura un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc si configureaza un spatiu de cultura si civilizatie in perioada comunista pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferinte vizeaza deopotriva o analiza critica a trecutului totalitar remanent in societatea romaneasca atat prin reflex mentalitar, cat si la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor retele de putere si a unui regim clientelar cu radacini adanci in fostul regim comunist cat si o modalitate de a oferi tinerelor generatii un tablou cat mai nuanzat a unei realitati istorice complexe, constituind si o forma de activare civica a constiintei individuale si colective. IICCMER isi propune in acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului si dezbaterii cat si punerea la dispozitia publicului interesat a unor materiale informative stimuland dorinta de cunoastere a acestuia.

Va exista in acest sens si un forum de dezbatere pe marginea conferintelor unde cei interesati pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme in studiile anterioare ale conferentiarului sau in proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferintele IICCMER deschid celor interesati un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa in cadrul si prin intermediul Institutului pentru lucrari de licenta, de cercetare sau pregatirea unor doctorate, precum si consultarea unor materiale de arhiva si chiar intalnirea cu cercetatori in vederea unor consultatii gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite exceptii si derogari, colonizand fiecare domeniu al cotidianului, spatiul public si spatiul privat deopotriva, si inainte de toate spatiul ideilor si prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstructia sistemului comunist presupune o analiza a relatiilor dintre „Ideologie”, definita ca „formatiune mentala” (Alain Besançon), „mitocratie” (Mikhail Epstein), „partocratie ideocratica” (Martin Malia), „religie laica” (Raymond Aron), Biserica pe dos” (Nadejda Mandelstam) si instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferintelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX si a felului in care ele se reflecta in cadrul universului comunist: arhitectura, urbanism, arte plastice,

cinematografie, literatura, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentrationar, calatorii, exil, politica a minoritatilor etc. In mod esential, demersul acestor conferinte este unul interdisciplinar menit sa cartografieze specificul societatii comuniste din Romania si sa configureze indirect si un tablou al vietii private in comunism, reunind sub aceeasi cupola, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literara, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferinte includ si o perspectiva asupra evolutiei societatii romanesti postcomuniste, a perioadei de tranzitie si a evenimentelor care-si au explicatia in contextul mai larg al comunismului ca structura mentalitara si infrastructura politica. In acest sens, IICCMER va gazdui o serie de personalitati ale culturii romanesti care vor sustine conferinte cu incepere din luna Iunie a acestui an dupa urmatorul program:

Miercuri, 2 iunie, ora 17.30

Prof. Eugen Negrici (Universitatea Bucuresti) – Consecintele ideologizarii totale a literaturii romane in anii fundamentalismului comunist;

Vineri 11 iunie, ora 17.30,

Conf. Ruxandra Cesereanu (Universitatea Babes-Bolyai, Cluj) - Tombola Memoriei. Postcomunismul romanesc: dosariade, lustratie et Co;

Miercuri 16 iunie, ora 17.30

Prof. Vladimir Tismaneanu (Universitatea Maryland, USA) - Despre comunism: destinul unei religii seculare;

Marti 22 iunie, ora 11

Prof. Ioana Bot (Universitatea Babes-Bolyai, Cluj) - Regandind istoria literaturii romane: povesti despre trecutul recent

<http://www.hotnews.ro/stiri-cultura-7317361-conferintele-monica-lovinescu-institutul-investigare-crimelor-comunismului-memoria-exilului-romanesc.htm>

Revista 22 – 25 mai 2010

Conferințele „Monica Lovinescu“

În cadrul departamentului Ideologie și Propagandă al noului Institut de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER), Conferințele „Monica Lovinescu“ omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o, vreme de decenii, Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenuncheate.

Conferințele „Monica Lovinescu“ asigură un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc și configurează un spațiu de cultură și civilizație în perioada comunistă pe diverse domenii de

cercetare. Vor conferența personalității ale lumii academice românești și tineri cercetători din domenii diverse, aplicate însă studiului comunismului ca regim totalitar.

Seria de conferințe vizează deopotrivă o analiză critică a trecutului totalitar remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și al unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist, cât și o modalitate de a oferi tinerelor generații un tablou cât mai nuanțat al unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective.

De asemenea, conferințele IICCMER deschid celor interesați un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa în cadrul și prin intermediul Institutului pentru lucrări de licență, de cercetare sau pregătirea unor doctorate, precum și consultarea unor materiale de arhivă și chiar întâlnirea cu cercetători în vederea unor consultații gratuite legate de proiecte de cercetare.

Temele conferințelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX și felului în care ele se reflectă în cadrul universului comunist: arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filosofie, sociologie, modernitate, regimul concentraționar, călătorii, exil, politică a minorităților etc. În mod esențial, demersul acestor conferințe este unul interdisciplinar, menit să cartografieze specificul societății comuniste din România și să configureze indirect și un tablou al vieții private în comunism, reunind sub aceeași cupolă filosofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literară, istoria imaginarului etc.

Aceste conferințe includ și o perspectivă asupra evoluției societății românești postcomuniste, a perioadei de tranziție și a evenimentelor care-și au explicația în contextul mai larg al comunismului ca structură mentalitară și infrastructură politică.

Conferințele „Monica Lovinescu“ vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București.

În luna iunie, conferințele se vor desfășura după următorul program:

- miercuri, 2 iunie, ora 17.30: prof. Eugen Negrici (Universitatea București) – Consecințele ideologizării totale a literaturii române în anii fundamentalismului comunist;
- vineri 11 iunie, ora 17.30: conf. Ruxandra Cesereanu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj) - Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrație et Co;
- miercuri 16 iunie, ora 17.30: prof. Vladimir Tismăneanu (Universitatea Maryland, USA) - Despre comunism: destinul unei religii seculare;
- marți 22 iunie, ora 11: prof. Ioana Bot (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj) - Regândind istoria literaturii române: povești despre trecutul recent.

<http://www.revista22.ro/articol-8295.html>

Antena 1 – 26 mai 2010

Conferintele Monica Lovinescu la Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc

Conferintele „Monica Lovinescu” din cadrul departamentului „Ideologie si Cultura” al noului institut, IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului si Memoria Exilului Romanesc) omagiaza tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu si Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi romanesti neinregimentate si neingenuchiate.

Conferintele vor fi organizate saptamanal, cateva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, Bucuresti. Conferintele vor fi tinute de catre personalitati ale lumii academice romanesti si tineri cercetatori din domenii diverse aplicate in studiul comunismului ca regim totalitar. Ele asigura un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc si configureaza un spatiu de cultura si civilizatie in perioada comunista pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferinte vizeaza deopotriva o analiza critica a trecutului totalitar remanent in societatea romaneasca atat prin reflex mentalitar, cat si la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor retele de putere si a unui regim clientelar cu radacini adanci in fostul regim comunist cat si o modalitate de a oferi tinerelor generatii un tablou cat mai nuanat a unei realitati istorice complexe, constituind si o forma de activare civica a constiintei individuale si colective. IICCMER isi propune in acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului si dezbaterii cat si punerea la dispozitia publicului interesat a unor materiale informative stimuland dorinta de cunoastere a acestuia.

Va exista in acest sens si un forum de dezbatere pe marginea conferintelor unde cei interesati pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme in studiile anterioare ale conferentiarului sau in proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferintele IICCMER deschid celor interesati un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa in cadrul si prin intermediul Institutului pentru lucrari de licenta, de cercetare sau pregatirea unor doctorate, precum si consultarea unor materiale de arhiva si chiar intalnirea cu cercetatori in vederea unor consultatii gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite exceptii si derogari, colonizand fiecare domeniu al cotidianului, spatiul public si spatiul privat deopotriva, si inainte de toate spatiul ideilor si prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstructia sistemului comunist presupune o analiza a relatiilor dintre „Ideologie”, definita ca „formatiune mentala” (Alain Besançon), „mitocratie” (Mikhail Epstein), „partocratie ideocratica” (Martin Malia), „religie laica” (Raymond Aron), Biserica pe dos” (Nadejda Mandelstam) si instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferintelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX si a felului in care ele se reflecta in cadrul universului comunist: arhitectura, urbanism, arte plastice,

cinematografie, literatura, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentrationar, calatorii, exil, politica a minoritatilor etc. In mod esential, demersul acestor conferinte este unul interdisciplinar menit sa cartografieze specificul societatii comuniste din Romania si sa configureze indirect si un tablou al vietii private in comunism, reunind sub aceeasi cupola, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literara, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferinte includ si o perspectiva asupra evolutiei societatii romanesti postcomuniste, a perioadei de tranzitie si a evenimentelor care-si au explicatia in contextul mai larg al comunismului ca structura mentalitara si infrastructura politica. In acest sens, IICCMER va gazdui o serie de personalitati ale culturii romanesti care vor sustine conferinte cu incepere din luna iunie a acestui an dupa urmatorul program:

Miercuri, 2 iunie, ora 17.30

Prof. Eugen Negrici (Universitatea Bucuresti) - Consecintele ideologizarii totale a literaturii romane in anii fundamentalismului comunist;

Vineri 11 iunie, ora 17.30,

Conf. Ruxandra Cesereanu (Universitatea Babes-Bolyai, Cluj)- Tombola Memoriei.
Postcomunismul romanesc: dosariade, lustratie et Co;

Miercuri 16 iunie, ora 17.30

Prof. Vladimir Tismaneanu (Universitatea Maryland, USA) - Despre comunism: destinul unei religii seculare;

Marti 22 iunie, ora 11

Prof. Ioana Bot (Universitatea Babes-Bolyai, Cluj) - Regandind istoria literaturii romane: povesti despre trecutul recent

<http://www.antena1.ro/showbiz/evenimente/conferintele-monica-lovinescu-la-institutul-de-investigare-a-crimelor-comunismului-si-memoria-exilului-romanesc-108348.html>

Radio Cultura – 26 mai 2010

Conferințele *Monica Lovinescu*

Conferințele *Monica Lovinescu* din cadrul departamentului „Ideologie și Cultură” al noului institut IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenuncheate.

Conferințele vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București. Conferințele vor fi ținute de către

personalități ale lumii academice românești și tineri cercetători din domenii diverse aplicate însă studiului comunismului ca regim totalitar. Ele asigură un cadru de dezbateră a conceptelor care definesc și configurează un spațiu de cultură și civilizație în perioada comunistă pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferințe vizează deopotrivă o analiză critică a trecutului totalitar remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și a unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist, dar și o modalitate de a oferi tinerelor generații un tablou cât mai nuanțat a unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective. IICCMER își propune în acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului și dezbaterii cât și punerea la dispoziția publicului interesat a unor materiale informative stimulând dorința de cunoaștere a acestuia.

Va exista în acest sens și un forum de dezbateră pe marginea conferințelor unde cei interesați pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme în studiile anterioare ale conferențiarului sau în proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferințele IICCMER deschid celor interesați un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa în cadrul și prin intermediul Institutului pentru lucrări de licență, de cercetare sau pregătirea unor doctorate, precum și consultarea unor materiale de arhivă și chiar întâlnirea cu cercetători în vederea unor consultații gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite excepții și derogări, colonizând fiecare domeniu al cotidianului, spațiul public și spațiul privat deopotrivă, și înainte de toate spațiul ideilor și prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstrucția sistemului comunist presupune o analiză a relațiilor dintre „Ideologie”, definită ca „formațiune mentală” (Alain Besançon), „mitocrație” (Mikhail Epstein), „partocrație ideocratică” (Martin Malia), „religie laică” (Raymond Aron), „Biserică pe dos” (Nadejda Mandelstam) și instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferințelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX și a felului în care ele se reflectă în cadrul universului comunist: arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentraționar, călătorii, exil, politică a minorităților etc. În mod esențial, demersul acestor conferințe este unul interdisciplinar menit să cartografieze specificul societății comuniste din România și să configureze indirect și un tablou al vieții private în comunism, reunind sub aceeași cupolă, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literară, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferințe includ și o perspectivă asupra evoluției societății românești postcomuniste, a perioadei de tranziție și a evenimentelor care-și au explicația în contextul mai larg al comunismului ca structură mentalitară și infrastructură politică. În acest sens, IICCMER va găzdui o serie de personalități ale culturii românești care vor susține conferințe cu începere din luna iunie a acestui an.

<http://www.radiocultura.ro/actualitate/26.05.2010/Conferintele%20Monica%20Lovinescu.php>

Radio România Cultural – 28 mai 2010

Conferințele Monica Lovinescu

Conferințele "Monica Lovinescu" din cadrul departamentului "Ideologie și Cultură" al noului institut, IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenunchiate.

Conferințele vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București. Conferințele vor fi ținute de către personalități ale lumii academice românești și tineri cercetători din domenii diverse aplicate însă studiului comunismului ca regim totalitar. Ele asigură un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc și configurează un spațiu de cultură și civilizație în perioada comunistă pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferințe vizează deopotrivă o analiză critică a trecutului totalitar remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și a unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist cât și o modalitate de a oferi tinerelor generații un tablou cât mai nuanțat a unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective. IICCMER își propune în acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului și dezbaterii cât și punerea la dispoziția publicului interesat a unor materiale informative stimulând dorința de cunoaștere a acestuia.

Va exista în acest sens și un forum de dezbatere pe marginea conferințelor unde cei interesați pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme în studiile anterioare ale conferențiarului sau în proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferințele IICCMER deschid celor interesați un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa în cadrul și prin intermediul Institutului pentru lucrări de licență, de cercetare sau pregătirea unor doctorate, precum și consultarea unor materiale de arhivă și chiar întâlnirea cu cercetători în vederea unor consultații gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite excepții și derogări, colonizând fiecare domeniu al cotidianului, spațiul public și spațiul privat deopotrivă, și înainte de toate spațiul ideilor și prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstrucția sistemului comunist presupune o analiză a relațiilor dintre "Ideologie", definită ca "formațiune mentală" (Alain Besançon), "mitocrație" (Mikhail Epstein), "partocrație ideocratică" (Martin Malia), "religie laică" (Raymond Aron), Biserică pe

dos" (Nadejda Mandelstam) și instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferințelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX și a felului în care ele se reflectă în cadrul universului comunist: arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentraționar, călătorii, exil, politică a minorităților etc. În mod esențial, demersul acestor conferințe este unul interdisciplinar menit să cartografieze specificul societății comuniste din România și să configureze indirect și un tablou al vieții private în comunism, reunind sub aceeași cupolă, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literară, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferințe includ și o perspectivă asupra evoluției societății românești postcomuniste, a perioadei de tranziție și a evenimentelor care-și au explicația în contextul mai larg al comunismului ca structură mentalitară și infrastructură politică. În acest sens, IICCMER va găzdui o serie de personalități ale culturii românești care vor susține conferințe cu începere din luna iunie a acestui an.

<http://cultural.srr.ro/articole/art.shtml?a=68579&c=3&g=1>

Revista Apostrof – 28 mai 2010 Conferințele Monica Lovinescu

Conferințele „Monica Lovinescu” din cadrul departamentului „Ideologie și Propagandă” al noului institut, IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) omagiaza tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenuncheate.

Conferințele vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu IICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București. Conferințele vor fi ținute de către personalități ale lumii academice românești și tineri cercetători din domenii diverse aplicate însă studiului comunismului ca regim totalitar. Ele asigură un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc și configurează un spațiu de cultură și civilizație în perioada comunistă pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferințe vizează deopotrivă o analiză critică a trecutului totalitar remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și a unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist cât și o modalitate de a oferi tinerelor generații un tablou cât mai nuanțat a unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective. IICCMER își propune în acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului și dezbaterii cât și punerea la dispoziția publicului interesat a unor materiale informative stimulând dorința de cunoaștere a acestuia.

Va exista în acest sens și un forum de dezbatere pe marginea conferințelor unde cei interesați pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme în studiile anterioare ale conferențiarului sau în proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferințele IICCMER deschid celor interesați un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa în cadrul și prin intermediul Institutului pentru lucrări de licență, de cercetare sau pregătirea unor doctorate, precum și consultarea unor materiale de arhivă și chiar întâlnirea cu cercetători în vederea unor consultații gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite excepții și derogări, colonizând fiecare domeniu al cotidianului, spațiul public și spațiul privat deopotrivă, și înainte de toate spațiul ideilor și prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstrucția sistemului comunist presupune o analiză a relațiilor dintre „Ideologie”, definită ca „formațiune mentală” (Alain Besançon), „mitocrație” (Mikhail Epstein), „partocrație ideocratică” (Martin Malia), „religie laică” (Raymond Aron), Biserica pe dos” (Nadejda Mandelstam) și instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferințelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX și a felului în care ele se reflectă în cadrul universului comunist: arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentraționar, călătorii, exil, politică a minorităților etc. În mod esențial, demersul acestor conferințe este unul interdisciplinar menit să cartografieze specificul societății comuniste din România și să configureze indirect și un tablou al vieții private în comunism, reunind sub aceeași cupolă, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literară, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferințe includ și o perspectivă asupra evoluției societății românești postcomuniste, a perioadei de tranziție și a evenimentelor care-și au explicația în contextul mai larg al comunismului ca structură mentalitară și infrastructură politică. În acest sens, IICCMER va găzdui o serie de personalități ale culturii românești care vor susține conferințe cu începere din luna Iunie a acestui an după următorul program:

Miercuri, 2 iunie, ora 17.30

Prof. Eugen Negrici (Universitatea București) – Consecințele ideologizării totale a literaturii române în anii fundamentalismului comunist;

Vineri 11 iunie, ora 17.30,

Conf. Ruxandra Cesereanu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj)- Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrație et Co;

Miercuri 16 iunie, ora 17.30

Prof. Vladimir Tismaneanu (Universitatea Maryland, USA) - Despre comunism: destinul unei religii seculare;

Mărti 22 iunie, ora 11

Prof. Ioana Bot (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj) - Regândind istoria literaturii române: povești despre trecutul recent.

<http://www.revista-apostrof.ro/articole.php?id=1144>

Evenimentul Zilei – 2 iunie 2010 **Serie de conferințe „Monica Lovinescu”**

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc a găzduit, ieri, primul set de conferințe intitulate „Monica Lovinescu”.

Conferința “Consecințele ideologizării totale a literaturii române în anii fundamentalismului comunist”, susținută de profesorul Eugen Negrici de la Universitatea din București, a dat startul seriei de dezbateri, următoarele trei urmând să fie susținute pe 11 iunie, 16 iunie (începând cu ora 17.30) și 22 iunie (de la ora 11.00).

Loredana Costache

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/serie-de-conferinte-monica-lovinescu-897165.html>

Evenimentul Zilei – 4 iunie 2010 **Eugen Negrici: „Un sfert din literatura română este produsul plenarelor PCR”**

Dacă jonglăm cu precepte morale acolo unde ideologia a amputat o istorie literară, atunci Eugen Barbu sau Nichita Stănescu ar risca expulzarea.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a demarat miercuri seria de conferințe „Monica Lovinescu” cu o prelegere a istoricului literar Eugen Negrici (*foto dreapta*). Profesorul invitat să deschidă noul proiect al IICCMER a vorbit despre dimensiunile tragice ale spațiului cultural în interiorul căruia literatura română a fost forțată să performeze în anii dictaturii. De ce nu a existat în România comunistă o disidență culturală autentică? Și ce atitudine e recomandabilă în fața unei literaturi care ocupă un sfert din producția artistică scrisă după 1830?

Pentru Eugen Negrici, răspunsurile încep cu o poveste din 1948, anul în care dictatura comunistă a devenit, formal, noua religie politică din România. În acel an, primul dintr-un șir de cinci care a adus eliminarea „dejecțiilor burgheze” și un îngheț ideologic cu efecte durabile până astăzi, un grup de tineri stahanoviști au incendiat fără regrete o istorie.

Cuvintele lui Eugen Negrici curg astfel: „Câțiva tineri au mers la moșia juristului Istrate Mircescu, au scos cele aproape 50.000 de volume din biblioteca acestuia și le-au dat foc. Pentru că erau îmbrăcate în piele, cărțile ardeau destul de greu, așa că utemiștii, plictisiți, s-au decis să

joace o partidă de fotbal. Neavând o minge, au mers în cripta familiei și au luat de acolo un craniu de dimensiuni mai mici, era al bunicii lui Istrate Mircescu. Acesta e momentul zero al pogromului cărții demarat în 1948”.

„Pesimism” eminescian versus „optimism” marxist

Au urmat alte procesiuni macabre, în care dictatura de inspirație sovietică a anulat literatura burgheză, incinerând-o la propriu și trimițând-o, pentru decenii, la periferia culturală. Biblioteca Brătienilor de la Florica a cunoscut același tratament, iar acesta e doar vârful aisbergului.

La bază, dramele sunt aproape imposibil de imaginat astăzi. Eugen Negrici și-a amintit o călătorie inițiatică până la Sibiu, la începutul anilor '50, în căutarea unei cărți. Erau vremuri în care indexul literar comunist conținea aproape 9.000 de titluri. Vremuri în care însuși Mihai Eminescu se afla în pragul extincției istorice, blamat pentru „pesimismul” său.

„Realismul socialist nu era doar un curent în România primilor ani comuniști. Era mai mult: metodă. Conflictul de clasă devenise antiteza literară supremă. Simplificarea era absolută, pentru că întreaga literatură trebuia dedicată accesibilității. În rest, pe piață se găsea doar literatură sovietică. Practic, totul se învârtea în jurul partidului, iar literatura era doar produsul plenarelor”, amintește Eugen Negrici, subliniind că primii cinci ani de comunism sunt corolarul evoluției ulterioare a operelor scriitorilor români.

Înghețul ideologic din perioada 1948-1953? Responsabil pentru golul imens lăsat de eliminarea „dejecțiilor culturii burheze”. Realismul socialist? Responsabil pentru liberalizarea diversionistă a anilor '60, centrată pe reluarea experiențelor literare premoderne, cu Vasile Alecsandri sau George Coșbuc reveniți sub forma „noilor literați”. Critica literară procuratorială a primilor ani ai dictaturii? Responsabilă pentru suspendarea critică de după 1971, când literatura intră într-un proces de mitizare, iar scriitorii în postura unor semizei, singurii capabili să secrete frumosul.

În ciuda acestui peisaj adesea dezolant, literatura română nu-și permite o atitudine brutală la adresa scriitorilor asociați perioadei comuniste, cum sunt Eugen Barbu sau Nichita Stănescu. „După 1990, a apărut o violență expresivă la adresa acestor autori. E una din atitudini: să-i expulzăm. Nu cred însă că e cea corectă”, spune Eugen Negrici.

În termenii istoricului literar, odiseea culturală din anii dictaturii se scria așa: „Amprenta primilor cinci ani e decisivă pentru cursul literaturii comuniste. Amintirea dramatică a acelei perioade a lăsat o asemenea frică încât generațiile literare anterioare lui 1989 s-au temut, permanent, să nu piardă ceea ce, de fapt, nici măcar nu aveau. Literatura a ieșit, ușor, de sub cupola ideologică, a intrat în anii '70 în zona ambiguității, a fanteziei, dar toată această modernizare a rămas nefundamentată. Mie îmi place să spun că am schimbat filonul înainte de a-l epuiza”.

„Nu putem să eliminăm pagini dintr-o literatură mică. Aici criteriile morale sunt imposibil de aplicat.”, EUGEN NEGRICI, istoric literar

VOCEA

Aspirațiile Monicăi Lovinescu fac prozelești

Conferințele „Monica Lovinescu”, din cadrul Departamentului „Ideologie și Propagandă”, al IICCMER, omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o, vreme de decenii, Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenuncheate.

Seria de conferințe vizează o analiză critică a trecutului remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și a unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist.

Conferințele sunt și o modalitate de a oferi generațiilor postcomuniste perspective cât mai nuanțate ale unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective.

Conferințele vor fi organizate săptămânal la sediul IICCMER, situat pe strada Alecu Russo, nr. 13-19, din București. Conferința de miercuri a profesorului Eugen Negrici va fi urmată, pe 11 iunie, de o prelegere a Ruxandrei Cesereanu, pe tema memoriei și a lustrației. Pe 16 iunie, Vladimir Tismăneanu va fi invitatul seriei „Monica Lovinescu”, iar pe 22 iunie Ioana Both va încheia conferințele acestui sezon, urmând ca prelegerile din cadrul noului program al institutului să revină în octombrie.

Mai multe informații puteți obține pe site-ul instituției, la adresa www.crimelecomunismului.ro
Vlad Stoicescu

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/un-sfert-din-literatura-romana-este-produsul-plenarelor-pcr-897240.html>

Evenimentul zilei - 11 iunie 2010

Încep conferințele „Monica Lovinescu”

Astăzi, începând cu ora 17. 30, Ruxandra Cesereanu (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj) va susține conferința cu titlul „Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrație et Co.”. la noul sediu al Institutului de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) din București.

Tot în cadrul conferințelor „Monica Lovinescu”, urmează, pe 16 iunie, Vladimir Tismăneanu (Universitatea Maryland, USA) și, pe 22 iunie, Ioana Bot (Universitatea „Babeș- Bolyai”, Cluj).

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/incep-conferintele-monica-lovinescu-897852.html>

Evenimentul zilei - 12 iunie 2010 Ruxandra Cesereanu se retrage în literatură

La conferința intitulată "Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrație et Co." și susținută în data de 11 iunie la IICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc), Ruxandra Cesereanu a declarat că va trata tema ei predilectă de cercetare într-un roman cu 40 de personaje.

IICCMER a dat startul conferințelor „Monica Lovinescu” din cadrul departamentului „Ideologie și Cultură”. După profesorul Eugen Negrici, a venit rândul Ruxandrei Cesereanu, conferențiar la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, să invoce evenimentele din piața Universității din 1990 și să discute subiectul lustrației, într-o companie selectă care îi includea pe Vladimir Tismăneanu, Angelo Mitchievici, Sorin Ilieșiu și Ioan Stanomir.

La începutul conferinței, ea a precizat că evenimentul are pentru ea o semnificație specială: „prin el închei cei 20 de ani în care m-am ocupat de cercetarea comunismului și mă retrag strict în literatură (...). Aceasta ține și de o opțiune existențială pe care am avut-o, în sensul în care, după ce scrii o carte despre memorialistica de detenție și parcurgi circa 250 de cărți pline de amintiri legate de suferință, după ce scrii o carte despre tortura politică din secolul XX, apoi o carte despre mineriade și limbajul violent din România și, nu în ultimul rând, o carte despre revoluția din 1989, cred că orice cercetător suferă de o intoxicație cu violență și e momentul să se retragă sau să își caute o altă nișă”, a spus Cesereanu.

La sesiunea de întrebări și răspunsuri care a urmat, ea a povestit că, dacă va mai avea vreun puseu al cercetării privind tema comunismului, poate se va petrece peste doi – trei ani, când va publica un roman – frescă, realist, la care au provocat-o studenții, care va conține 40 de personaje, printre care Ceaușescu, Iliescu etc.

„Există personaje reale care apar și nu te poți juca cu astfel de lucruri”, a subliniat Cesereanu. „Repet, cred că am făcut destul (...). Tot ce mi-a stat în putere am făcut”, a declarat autoarea unei părți din raportul Tismăneanu. Ea a povestit și că interesul tinerilor privind perioada comunistă se erodează: pentru prima dată, la cursul pe care îl ține la Facultatea de litere din Cluj, despre literatură și totalitarism, a intrat în contact cu o generație care nu a reacționat „prea grozav” la el.

„Cei de anul trecut mi-au spus «Doamna profesoară, ar fi cazul să vă reorientați către altceva, pentru că nu ne interesează comunismul și ce s-a întâmplat atunci (...) Nu ne interesează suferința. Ceea ce vreți dumneavoastră este să ne agățați emoțional. N-o să ne lăsăm»”.

Cesereanu a adăugat că studenții reacționează însă bine puși în fața unor persoane care au trecut prin experiența detenției și au un discurs coerent, fără clișee, sau când sunt confrunțați cu documentare. **Alexandra Olivotto**

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/ruxandra-cesereanu-se-retrage-in-literatura-897954.html>

Evenimentul zilei - 14 iunie 2010

Ruxandra Cesereanu, despre „hibridul de revoluție și puci”

Caracterul sacru al Pieței Universității, prima formă a lustrației, aceea de „purificare morală”, și definirea minerilor drept „cruciați”. Cesereanu a luat la bani mărunți postcomunismul imediat.

Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc (IICCMER) a dat startul conferințelor „Monica Lovinescu” din cadrul departamentului „Ideologie și cultură”.

După profesorul Eugen Negrici, a venit rândul Ruxandrei Cesereanu, conferențiar la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj, să invoce evenimentele din Piața Universității, din 1990, și să discute subiectul lustrației, într-o companie selectă care i-a inclus pe Vladimir Tismăneanu, Angelo Mitchievici, Sorin Ilieșiu și Ioan Stanomir.

Cesereanu a declarat în primul rând că se va retrage în literatură, apoi a explicat că textul conferinței sale, „Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrație et Co”, reia anumite elemente din cărțile ei, dar „renuanțate”.

A început prin a arăta câteva secvențe din pelicula realizată de Sorin Ilieșiu, Stere Gulea și de Vivi Drăgan Vasile, „Piața Universității. România”, și prin a accentua că „acesta a fost singurul fenomen de grație din postcomunismul românesc, niciodată nu va mai fi posibil așa ceva, pentru că doar atunci oamenii mai puteau să moară pentru idei și să renunțe la aproape tot pentru a spune «Noi de-aicea nu plecăm, nu plecăm acasă!»”. Pe tot parcursul conferinței, cercetătoarea s-a raportat „la autorități, nu la societatea civilă”.

Geneza „omului de bine”

„Sute de analiști autohtoni și străini au vorbit despre momentul decembrie '89 vehiculând în jur de 40 de termeni critici, printre care «revoluție uzurpată, avortată, confiscată, regizată, trădată, trucată, neterminată, cacealma, lovituție, lovituție, farsă». S-a mers în general pe ideea de hibrid între revoluție și puci, lovitură de stat, interpretare la care subscriu și eu”, a afirmat Cesereanu. Festivismul ulterior e de fiecare dată un puseu oportunist, indiferent din partea cărui regim sau puteri politice ar veni, crede cercetătoarea.

Proclamația de la Timișoara (11 martie 1990) și urmarea ei, mitingul maraton din Piața Universității (22 aprilie-13 iunie 1990) au avut, ca titlu principal, promovarea unei etici a memoriei cu efect de lege a lustrației pentru a bloca ascensiunea comuniștilor la putere, consideră Cesereanu, chiar dacă termenul utilizat era acela de „purificare morală”.

Scriitoarea a scos în evidență și caracterul sacru și spiritual al Pieței Universității, intitulată și „Golania”, „Kilometrul Zero”, „pământ sfințit de morții din '89” sau „Zonă liberă de comunism” - proaspăt căsătoriții treceau pe acolo pentru a-și legitima uniunea -, acela de „spațiu boem, hippie, nu de stânga, ci de dreapta”, de „șezătoare civică”, de „agoră”, neuitând să menționeze

diplomele de golan, solidarizările lui Eugene Ionesco și a Maicăi Tereza și mitingurile parodice improvizate de Nae Caranfil.

Cesereanu a discutat și etichetele aplicate de Frontul Salvării Naționale fenomenului, de la infrafracționalitate la legionarism. În opoziție cu cei din Piața Universității, apăruse „omul de bine”.

Discursul mineriadelor

Reacția autorităților a fost violentă, și nu doar instituțional. Cum cei din Piața Universității erau categorisiți drept „bolnavi social”, iar spațiul, drept „catedrală satanizată, cu credincioși eretici”, polițiștii care i-au agresat abuziv pe 13 iunie 1990 au fost manipulați și condiționați de o proiecție culpabilizatoare a mass-media aservite statului, iar minerii vandalizatori au pozat în „cruciați și igienizatori împotriva așa-zișilor neofasciștilor, chiar dacă acest statut a fost doar intuit de agresori, și nu formulat”, elucidează Cesereanu, neuitând să relateze cum aceștia aplicau lovituri mai ales la cap și în zona organelor genitale.

„S-a mers în general pe ideea de hibrid între revoluție și puci, lovitură de stat, interpretare la care subscriu.”, Ruxandra Cesereanu, cercetător

Mercenariat sau decizie informată

„Și o funcționare strict simbolică a legii lustrației ar fi îndeajuns”, susține Cesereanu, care consideră că regimul lui Emil Constantinescu a fost slab și pasiv în ceea ce privește tratamentul acordat vechilor comuniști.

Totodată, ea critică omogenizarea vinovăției, interzicerea victimologiei apăsate, mântuirea deopotrivă a victimelor și a călăilor, practicate pe vremea lui Ion Iliescu. Proiectul referitor la memorie și la legea lustrației a fost tratat de autorități ca o apocatastază. Cât despre Raportul Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste din România, cercetătoarea e de părere că Traian Băsescu a fost „retractil și agresiv inițial la ideea unui proces al comunismului, dar, ulterior, a intuit oportunitatea unui gest radical, încurajat și de societatea civilă din România (...)”.

Cesereanu a pus în valoare și influența exemplurilor occidentale în acest sens asupra președintelui. „Gestul lui Traian Băsescu a fost unul populist, dar pozitiv, umplând locul gol lăsat de lipsa de apetit din timpul regimurilor Iliescu și Constantinescu. E memorabil că acest gest a fost înfăptuit, chiar și cu riscul ca el să fi fost mercenar. (...) Traian Băsescu a intuit mecanismul tombolei memoriei și a tras biletul câștigător. A făcut-o probabil și pentru a dubla gestul lui Călin Popescu- Tăriceanu de a înființa Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului în România. Au fost o concurență și o rivalitate politice la mijloc, dar au avut un efect benefic”, opinează Cesereanu, care a elogiat și performanțele fostului director al instituției, Marius Oprea.

Contraargument

Politologul Vladimir Tismăneanu, directorul Consiliului Științific al ICCMER, a spus că, în opinia lui, președintele Băsescu a luat decizia corectă, și asta după ce a cercetat îndeaproape raportul redactat de Comisie. De altminteri, omul politic declarase că el are nevoie de fapte validate științific, nu de opiniile unor oameni, pentru a condamna comunismul.

Pe final, Cesereanu a povestit că interesul tinerilor privind perioada comunistă se erodează: pentru prima dată, la cursul pe care îl ține la Facultatea de Litere din Cluj, despre literatură și totalitarism, a intrat în contact cu o generație care nu a reacționat „prea grozav” la el. „Cei de anul trecut mi-au spus «Doamna profesoară, ar fi cazul să vă reorientați către altceva, pentru că nu ne interesează comunismul și ce s-a întâmplat atunci. (...) Ceea ce vreți dumneavoastră este să ne agățați emoțional. N-o să ne lăsăm»”. Ea a adăugat că studenții reacționează însă bine puși în fața unor persoane care au trecut prin experiența detenției și au un discurs coerent, fără clișee. **Alexandra Olivotto**

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/ruxandra-cesereanu-despre-hibridul-de-revolutie-si-puci-898059.html>

Agerpres - 14 iunie 2010

Conferințele Monica Lovinescu

Conferințele 'Monica Lovinescu' din cadrul departamentului 'Ideologie și Cultură' al noului institut, ICCMER (Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc) omagiază tribuna antitotalitarismului democratic-civic pe care au simbolizat-o vreme de decenii Monica Lovinescu și Virgil Ierunca, spirite directoare ale unei culturi românești neînregimentate și neîngenunchiate.

Conferințele vor fi organizate săptămânal, câteva luni pe an, la noul sediu ICCMER din strada Alecu Russo, Nr. 13-19, apartament nr. 11, etaj 6, București. Conferințele vor fi ținute de către personalități ale lumii academice românești și tineri cercetători din domenii diverse aplicate însă studiului comunismului ca regim totalitar. Ele asigură un cadru de dezbatere a conceptelor care definesc și configurează un spațiu de cultură și civilizație în perioada comunistă pe diverse domenii de cercetare.

Seria de conferințe vizează deopotrivă o analiză critică a trecutului totalitar remanent în societatea românească atât prin reflex mentalitar, cât și la nivelul unor componente ideologice conservate prin intermediul unor rețele de putere și a unui regim clientelar cu rădăcini adânci în fostul regim comunist cât și o modalitate de a oferi tinerelor generații un tablou cât mai nuanțat a unei realități istorice complexe, constituind și o formă de activare civică a conștiinței individuale și colective. ICCMER își propune în acest fel realizarea unui contact direct, eficient, cu un public eteroclit prin intermediul dialogului și dezbaterii cât și punerea la dispoziția publicului interesat a unor materiale informative stimulând dorința de cunoaștere a acestuia.

Va exista în acest sens și un forum de dezbateri pe marginea conferințelor unde cei interesați pot afla date suplimentare legate de dezvoltarea unei teme în studiile anterioare ale conferențiarului sau în proiectele sale viitoare.

De asemenea, conferințele IICCMER deschid celor interesați un orizont de cercetare accesibil, posibilitatea de a se informa în cadrul și prin intermediul Institutului pentru lucrări de licență, de cercetare sau pregătirea unor doctorate, precum și consultarea unor materiale de arhivă și chiar întâlnirea cu cercetători în vederea unor consultații gratuite legate de proiecte de cercetare.

Proiectul comunist este unul total, nu admite excepții și derogări, colonizând fiecare domeniu al cotidianului, spațiul public și spațiul privat deopotrivă, și înainte de toate spațiul ideilor și prin el cel al imaginarului colectiv. Deconstrucția sistemului comunist presupune o analiză a relațiilor dintre 'Ideologie', definită ca 'formațiune mentală' (Alain Besançon), 'mitocrație' (Mikhail Epstein), 'partocrație ideocratică' (Martin Malia), 'religie laică' (Raymond Aron), Biserică pe dos' (Nadejda Mandelstam) și instrumentarea ei prin intermediul propagandei. De aceea, temele conferințelor sunt circumscrise cadrului larg al istoriei ideilor secolului XX și a felului în care ele se reflectă în cadrul universului comunist: arhitectură, urbanism, arte plastice, cinematografie, literatură, filozofie, sociologie, modernitate, regimul concentraționar, călătorii, exil, politică a minorităților etc. În mod esențial, demersul acestor conferințe este unul interdisciplinar merit să cartografieze specificul societății comuniste din România și să configureze indirect și un tablou al vieții private în comunism, reunind sub aceeași cupolă, filozofia, istoria ideilor, politologia, sociologia, istoria literară, istoria imaginarului, etc.

De asemenea, aceste conferințe includ și o perspectivă asupra evoluției societății românești postcomuniste, a perioadei de tranziție și a evenimentelor care-și au explicația în contextul mai larg al comunismului ca structură mentalitară și infrastructură politică. În acest sens, IICCMER va găzdui o serie de personalități ale culturii românești care vor susține conferințe cu începere din luna iunie a acestui an după următorul program:

Miercuri, 2 iunie, ora 17.30

Prof. Eugen Negrici (Universitatea București) - Consecințele ideologizării totale a literaturii române în anii fundamentalismului comunist;

Vineri 11 iunie, ora 17.30

Conf. Ruxandra Cesereanu (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj)- Tombola Memoriei. Postcomunismul românesc: dosariade, lustrare et Co;

Miercuri 16 iunie, ora 17.30

Prof. Vladimir Tismăneanu (Universitatea Maryland, USA) - Despre comunism: destinul unei religii seculare;

Marti 22 iunie, ora 11

Prof. Ioana Bot (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj) - Regândind istoria literaturii române: povești despre trecutul recent

<http://www.agerpres.ro/media/index.php/comunicate/item/13289-Comunicat-de-pres-IICCMER.html>

Evenimentul zilei - 27 iunie 2010

Cazul Arpagic: de la "cel mai vestit motan din oraș" la index. Cum se negociază moartea și rușinea în comunism

Povestea unui motan transformat în sursă de electricitate domestică în perioada cea mai crâncenă a regimului ceaușist și o serie de cuvinte care i-ar fi putut întrista iremediabil pe „oamenii muncii” deconstruiesc un mit literar și explică o dramă.

Istoria literară e inseparabilă de context. Iar contextul e, în deceniile comunismului, anecdotice, o înlănțuire nevăzută de negocieri ale conținuturilor literare.

Instanțele sunt însă, aproape mereu, extraliterare. Partidul, activiștii, realitatea socialistă, imperativele proletcultiste – toate modifică, într-un fel sau altul, producția artistică înainte de 1990. Deasupra tuturor însă, se află o instituție-bisturiu pentru destinul scriitorilor perioadei: cenzura.

Cum poate fi recompusă istoria literaturii românești, evitând trauma produsă în deceniile totalitarismului comunist? Cum poate fi salvată, estetic, bibliografia unor scriitori, în condițiile în care un sfert din literatură română este produsul plenarelor de partid?

Răspunsul e dezarmant – nu prea poate – și a venit săptămâna aceasta, într-o formă mai puțin categorică, atunci când Ioana Bot, profesor la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj, a susținut ultima prelegere din cadrul primei serii de conferințe "Monica Lovinescu".

Trecutul care nu mai trece

Ioana Bot a lansat o provocare susținând că istoriilor literare românești, inclusiv celor postdecembriste, le lipsește tocmai elementul esențial: dimensiunea istorică. Simplu spus, argumentul estetic prevalează celui de istorie literară, într-o formă interesată de memorie care caută să justifice drama unor generații de literați apelând la mitul „rezistenței prin cultură”.

La întrebarea "cui îi este frică de istoria literară?", răspunsul formulat de Ioana Bot a fost unul paradoxal: istoricilor literari. Adică exact celor responsabili pentru asamblarea unei istorii literare care privește scriitura ca pe un fapt estetic izolat de orice imixtiune și o falsifică interpretativ, conferind impresia mincinoasă de ordine armonioasă.

Un mit greu de ucis: rezistența prin cultură

În miezul realității însă, acolo unde memoria selectivă eșuează, lucrurile stau altfel. Ioana Bot a amintit tribulațiile politice ale avangardei, ale criterioniștilor și, mai ales, raporturile scriitorilor cu puterea politică din deceniile de comunism, relație pe care literatura perioadei o reflectă plenar.

Reîntoarcerea la istorie, la fapte, la cauze ar putea deconstrui unele mituri fondatoare care întrețin iluzia că lumea literară a câștigat lupta cu regimul comunist. A ieșit el, scriitorul generic, mai puternic din această luptă? Literatura, la rândul ei, a avut de câștigat? Au reușit autorii să afirme estetic libertăți care le erau negate politic? A existat, într-adevăr, o rezistență prin cultură suficient de rădăcinoasă încât să constituie premisele unui model de interpretare?

Aici, se deschide o paranteză despre cum se negociază cuvinte și sentimente în literatura realismului socialist și despre cum dispar personaje sau cărți întregi atunci când imaginația intră în coliziune cu ambițiile și ideologia partidului totalitar.

Paranoia adulților

Cum a dispărut din literatura pentru copii motanul Arpagic

Motivele memoriei nu sunt niciodată pure. Cu atât mai mult acolo unde trecutul recent reține episoade degradante, lașități și compromisuri. În conferința susținută la Institutul pentru Investigarea Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc, Ioana Bot a glosat pe marginea unor astfel de situații-tip pe care le-a ilustrat copios cu exemple.

Publicul a putut afla cum o serie de cuvinte precum “moarte”, “tragic”, “rușine” erau puse la index pentru că ofereau o perspectivă pesimistă pentru prea optimistul regim comunist. Sau cum celebrului motan Arpagic al Anei Blandiana, transformat în sursă de electricitate domestică, i-a fost interzisă apariția în volum atunci când criza economică a regimului ceaușist s-a acutizat și tăierea curentului electric devenise o practică generalizată.

Independent de textul autoarei, ilustrația de carte îl înfățișa pe motanul Arpagic sub forma unui corp de iluminat. O legendă urbană începuse chiar să circule la mijlocul anilor '80 – arpagicul ar fi fost redenumit “ceapă tânără” pentru a evita orice aluzie la motanul incriminat, ajuns la o celebritate nedorită pentru regim. Istoria literară se scrie și așa: o carte publicată la editura Ion Creangă, dedicată copiilor, ajunge, într-un deceniu, la indexul comunist.

Ana Blandiana este doar un exemplu. Unul fericit. Sute de destine literare s-au frânt sub șenilele ideologice ale comunismului.

- *În 1980, Ana Blandiana publică volumul de versuri pentru copii “Întâmplări din grădina mea” și îl inventează ca personaj literar pe motanul Arpagic. Într-un interviu oferit EVZ în 2008, Blandiana rememora apariția celui care avea să-i aducă ostracizarea literară: “Arpagic a existat în realitate și a apărut în viața noastră după cutremurul din '77, atunci când am închiriat o casuță într-un sat de lângă București, pentru că blocul în care locuisem se prăbușise, iar soțul meu, prins sub dărâmături, scăpase printr-un adevărat*

miracol. Amândoi eram copii crescuți la oraș, astfel încât mutarea la țară, descoperirea satului, a grădinii și, în general, a naturii nu ca decor, ci ca mecanism al lumii, au reprezentat o adevărată experiență existențială. Ne-am apucat de grădinărit, iar viitorul motan Arpagic - care era atunci doar un pisic slăbuț, numai ochi și codiță – a apărut la noi în grădină în timp ce făceam straturile de ceapă, punând arpagicul în pământ, în linii drepte aliniat cu sfoară. Ne-a urmărit un timp plin de curiozitate, apoi a intrat în acțiune, venind în urma noastră, scoțând bulbii de arpagic, cu lăbuța, din pământ și așezându-i frumos pe margine. Așa credea el că e jocul. L-am adoptat, l-am botezat și l-am transformat în personaj literar”.

- *În 1983, editura Ion Creangă publica al doilea volum de versuri pentru copii semnat de Ana Blandiana, “Alte întâmplări din grădina mea”. Motanul Arpagic era deja o celebritate literară și se pregătea de aventura vieții sale: intrarea în dizgrația partidului.*
- *În 1988, Ana Blandiana publică “Întâmplări de pe strada mea” și face o greșală de scriitor: își folosește imaginația. „Mi-am închipuit cum s-ar purta personajul meu dacă i s-ar sui la cap gloria de a fi devenit celebru. Și nimic nu era mai simplu decât să mi-l imaginez purtându-se ca Ceaușescu. Ceea ce a rezultat a fost o amuzantă parodie în care toată lumea scandează Ar-pa-gic”, declara scriitoarea pentru EVZ în 2008. Dedicată copiilor, cartea a început să fie citită de adulți, care descopereau un pamflet politic sub înfățișarea parodică a motanului. Imediat, atât cartea, cât și autoarea versurilor au fost interzise.*

În conferința de la ICCMER, Ioana Bot a vorbit și despre complicitățile savuroase dintre cenzură și autori, un joc de-a șoarecele și pisica menit să asigure trecerea nestigherită a unor “șopârle” (cum erau numite textele cu conținut subversiv politic) mai mari, cu prețul lichidării unora mai mici, aruncate ca momeală cenzorului.

Concluzia? Istoria literară nu se mai poate constitui ca un model unitar, iar ficțiunile eroizante ale rezistenței prin cultură trebuie reconsiderate critic, pornind de la fiecare caz în parte, acolo unde scriitorul a acționat conștient pentru a-și proteja textul de intervenția cenzorilor, beneficiind de înțelegerea sau ignoranța lor.

La final, o întrebare legitimă a rămas: cât au câștigat și cât au pierdut scriitorul și literatura din această tranzacționare a libertății lor? Răspunsul se lasă așteptat.

“O vedetă de pe strada mea”, poezia care i-a adus Anei Blandiana statutul de scriitor interzis

Înainte de a merge mai departe / Trebuie să deschid o paranteză / (Adică un capitol din carte / Sau din poveste) / Despre cineva care nu este / Nici maidanez, nici maidaneză. / De fapt, în cazul lui, / Epitetele nu explică nimic, / Mai bine să vă spui / Că este vorba de Arpagic.

Și când am spus Arpagic / Cred că e suficient / Ca să nu mai explic / Și să știți pe moment / Cine este acest personaj, / Pe care-mi permit / Să-l numesc cel mai vestit / Motan din oraș. / Căruia i s-au scris poezii / Și i s-au făcut portrete, / Așa cum se obișnuiește printre vedete.

Despre care, pe lângă toate, / S-au făcut și desene animate / Palpitante și pline de umor / Date la televizor. / Ei bine, după toate aceste succese / De necontestat / Și de necrezut, / Arpagic, cum era și de așteptat, / S-a cam încrezut. / Dar nici nu e de mirare: / Când iese la plimbare / Toată strada emoționată / Se îmbulzește să-l vadă;

Ferestrele se dau de perete, / Copiii uită de caiete, / Crengile se apleacă peste gard, / E o aglomerație ca pe bulevard, / Mașinile sunt obligate / Să încetinească, / I se aruncă ocheade / În manieră pisicească, / I se dau flori, / Pâine cu sare, / Câte-o scrisoare în plic / Și toată lumea strigă / Ar-pa-gic!

El înaintează important și hai-hui, / Dă un sfat, ascultă un protest mai sonor / Ca acela al unei cloște cu pui / Împotriva unui motan vânător, / Distribuie zâmbete, strângeri de labă, / Câte o amendă / Sau, mai degrabă, / Admonestare / Și toată lumea e atentă / Și recunoscătoare. / Ba se suspendă / (să vezi și să nu crezi) / Până și luptele dintre maidaneze și maidanezi!

Și (culme a culmilor) mi s-a relatat / Ca un șoricel, / Care-aștepta să fie înșfăcat / De Domnia-Sa, / Scâncea subțirel / Printre suspine: / Ce cinste pentru mine / Să mă înghită chiar El! / În această situație năzdravană / Mi se pare normal / Că Arpagic nu-și mai încapă în blană / Și se crede fenomenal.

Încât chiar mă mir, în consecință, / Că mai răspunde când îl chem / (Oferindu-i, bineînțeles, drept recunoștință, / Un poem!). / Probabil că în firea / Lui de celebritate / Ajunsă la apogeu / Mai răzbate, / Câteodată, / Cu greu, / Ca o erată, / Amintirea / Că e personajul meu...

Conferințele "Monica Lovinescu" se vor relua în luna octombrie, cu prelegeri susținute de Horia Roman Patapievici, Sorin Alexandrescu, Augustin Ioan, Sanda Cordoș sau Andrei Ujică. **Vlad Stoicescu**

<http://www.evz.ro/detalii/stiri/cazul-arpagic-de-la-cel-mai-vestit-motan-din-oras-la-index-cum-se-negociaza-moartea-si-ru.html>